

JAK DÁVKOVAT PERORÁLNÍ ANTIDIABETIKA

MUDr. Jana Bělobrádková

Diabetologické centrum, Interní hepatogastroenterologická klinika, FN a LF MU Brno

Interní Med. 2008; 10 (4): 196–197

Definice a indikace

Perorální antidiabetika (PAD) jsou indikována pro léčbu diabetes mellitus 2. typu (DM 2. typu). DM 2. typu je heterogenní onemocnění, na jehož vzniku se podílejí vlivy genetické i vlivy vnějšího prostředí. Manifestuje se u osob, které mají geneticky danou sníženou citlivost periferních tkání na inzulin – inzulinovou rezistenci (IR) a současně geneticky předeterminovanou určitou kapacitu B-buněk produkovat inzulin. Pokud produkce inzulinu nepokryje nároky IR, vznikne inzulinová deficeience (ID). Důsledkem kombinace obou faktorů IR a ID je relativní nedostatek inzulinu a hyperglykemie. DM 2. typu se v čase vyvíjí, z počátečního stadia s převahou IR přechází do stadia s dominující ID. Stupeň zachované vlastní sekrece inzulinu zjistíme vyšetřením hladiny C-peptidu.

Zahájení léčby PAD dle doporučení ČDS – Standardy péče o DM 2. typu 5/2007

glykemie nalačno > 7,0 mmol/l, glykemie postprandiálně > 9,0 mmol/l, HbA_{1c} > 5,3 %.

Cílové hodnoty kompenzace DM 2. typu při léčbě PAD

glykemie nalačno < 6,0 mmol/l, postprandiálně < 7,5 mmol/l, HbA_{1c} < 4,5 %.

Strategie léčby PAD

Lékem první volby je metformin, ostatní PAD jsou indikována pro monoterapii při nesnášenlivosti metforminu. Pokud není dosaženo cílových hodnot kompenzace (HbA_{1c} < 5,3 %), je indikována kombinovaná léčba PAD. Pro dlouhodobou léčbu platí pravidlo volby co možná nejnižších účinných dávek PAD.

Guidelines pro léčbu DM 2. typu dle EASD a ADA 2006

Zahájení léčby režimovým opatřením a metforminem současně u všech pacientů s DM 2. typu již v momentě stanovení diagnózy.

Dávkování jednotlivých skupin PAD

Biquanidy

Preparáty	metformin: např. Adimet, Glucophage, Metfirex, Metformin, Siofor,... tbl. á 500 mg, 850 mg, 1 000 mg Glucophage XR 500 mg
Dávkování: iniciální dávka Titrační dávky	500 mg v jedné denní dávce v průběhu 1 měsíce na optimální dávku
Maximální doporučená dávka	2 000 až 3 000 mg rozděleno do dvou až tří dávek
Možná kombinace	se všemi ostatními skupinami PAD

Thiazolidindiony

Preparáty	rosiglitazon: Avandia 4 mg pioglitazon: Actos 15 mg, 30 mg
Dávkování: iniciální dávka	4 mg rosiglitazonu v jedné denní dávce nezávisle na jídle nebo 2x2 mg ve dvou dávkách nezávisle na jídle 15 mg pioglitazonu v jedné denní dávce nezávisle na jídle
Maximální doporučená dávka	8 mg rosiglitazonu v jedné či dvou denních dávkách 30 až 45 mg pioglitazonu v jedné denní dávce
Možná kombinace	určeny pro kombinovanou léčbu s a/metforminem nebo b/sulfonylmočovinou, glinidy, sitagliptinem

Deriváty sulfonylmočoviny

Preparáty	glibenklamid: Maninil 5 mg, Glucobene 1,75 mg, 3, 5 mg gliklazid: Diaprel MR 30 mg glipizid: Antidiab 5 mg, Minidiab 5 mg, Glucotrol XL gliquidon: Glurenorm 30 mg glimepirid: Amyx, Amaryl, Glimepirid tbl. á 1 mg, 2 mg, 3 mg, 4 mg Melyd 2 mg, 3 mg, 4 mg Oltar 1 mg, 2 mg, 3 mg, 4 mg, 6 mg
Dávkování: iniciální dávka	glibenklamid 2, 5 mg 30 min. před snídaní gliklazid MR 30 až 60 mg v průběhu snídání glipizid 2, 5 mg před snídaní gliquidon 15 mg v průběhu snídání glimepirid 1 mg před nebo v průběhu snídání

Udržovací dávka dlouhodobé monoterapie	glibenklamid 10 mg v jedné či dvou dávkách denně gliklazid MR 60 mg v jedné či dvou dávkách denně glipizid 10 mg v dílčích dávkách gliquidon 60 mg v jedné či dvou dávkách denně glimepirid 4 mg v jedné dávce
Maximální doporučená dávka	glibenklamid 15 mg denně ve více dávkách gliklazid MR 120 mg v jedné (ev. dvou) dávkách glipizid 15 mg v dílčích dávkách, retardovaná forma 10 mg gliquidon 120 mg v dílčích dávkách glimepirid 6 mg v jedné dávce
Možná kombinace	metformin, thiazolidindiony, akarboza

Glinidy

Preparáty	repaglinid: Novonorm 0,5 mg, 1 mg, 2 mg
Dávkování: iniciační dávka	0,5 mg tbl. 20 až 30 min. před hlavními jídly
Maximální doporučená dávka	6 mg rozděleno do dávek podle počtu hlavních jídel
Možná kombinace	metformin, thiazolidindiony, akarboza

Inhibitory alfa-glukosidázy

Preparáty	akarboza: Glucobay 50 mg, 100 mg
Dávkování: zahájení léčby	25 mg s prvním soustem jídla, nejčastěji 3x denně podle počtu hlavních jídel
Titrační dávky	v odstupu 4–8 týdnů zvyšovat o 25 mg 3x denně
Maximální doporučená dávka	300 mg ve třech dávkách denně při hmotnosti nad 60 kg 150 mg ve třech dávkách denně při hmotnosti pod 60 kg
Možná kombinace	sulfonylmočovina, thiazolidindiony, glinidy, méně vhodná je kombinace s metforminem

Inkretinové zvyšovače – inhibitory DPP-4

Preparáty	sitagliptin: Januvia 25 mg, 50 mg, 100 mg
Dávkování: zahájení léčby	100 mg ráno
Maximální doporučená dávka	100 mg v ranní dávce
Možná kombinace	metformin, thiazolidindiony

Další směry léčby DM 2. typu

V případě, že léčba PAD nevede k uspokojivým výsledkům nebo je kontraindikována, je třeba zahájit léčbu inzulinem.

Literatura

1. Klener, P. a spol. Vnitřní lékařství. Galén, 2006: 857–858.
2. Marek, J. a spol. Farmakoterapie vnitřních nemocí. Grada, 2005: 420–425.
3. Perušičová, J. a spol. Desatera léčby perorálními antidiabetiky. Triton, 2006.
4. Standardy péče o diabetes mellitus 2. typu. Diabetologie, metabolismus, endokrinologie, výživa. Tigris, 4, 2007: 191–198.

MUDr. Jana Bělobrádková

Diabetologické centrum, Interní hepatogastro-
enterologická klinika FN a LF MU
Jihlavská 20, 625 00 Brno
e-mail: jbelobradkova@seznam.cz

NABÍDNĚTE VÍC NEŽ JEN SLOVA,
VYUŽIJTE NOVÝ ZPŮSOB KOMUNIKACE.

KONGRESY HROU

HLASOVACÍ ZAŘÍZENÍ:

- ▶ oživí Vaši powerpointovou prezentaci
- ▶ zaujme publikum
- ▶ vhodné na kongresy, pro firmy, do škol
- ▶ až 70 hlasovacích stanic
- ▶ dosah 100 metrů
- ▶ okamžité vyhodnocení.

CENÍK PRONÁJMU:

Základní sada (10 hlasovacích stanic a notebook) / 10 000 Kč
Každá další hlasovací stanice (max. 60 ks) / 120 Kč
Dataprojektor BENQ MP720p / 1000 Kč

(ceny jsou uvedeny na 1 den bez DPH 19%)

KONTAKT: Solen print, s. r. o.
Lazecká 297/51, 779 00 Olomouc
tel. 582 397 409, mob. 777 622 029, fax 585 205 527
e-mail kominek@solen.cz

Zajistíme i zpracování výstupů do tiskové formy a kompletní technické zázemí.